

безкоштовних онлайн курсів, які можна проходити, та розвивати свої навички з будь-якої теми.

Якщо дитина до карантину займалася якимось спортом, або відвідувала гуртки, батьки мають зробити все можливе, щоб в домашніх умовах можна було продовжувати займатися та тримати зв'язок з тренером або педагогом. Батьки мають включатися та всіляко допомагати своїй дитині підтримувати душевну рівновагу та розвиватися у цей період часу.

Працівники патрульної поліції змушені більш прискіпливо працювати на вулицях, проводити виховні бесіди як з дітьми, так і з батьками.

#### **Список бібліографічних посилань**

1. Костенко Я. В. Психологічні та правові особливості дитячої злочинності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6(2). С. 130-134.
2. Якімова С. Окремі аспекти методики індивідуальної профілактики з неповнолітніми правопорушниками. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. – 2016. № 855. С. 537–541.

*Науковий керівник: Євдокімова Олена Олександрівна завідувач кафедри соціології та психології факультету № 6, доктор психологічних наук, професор.*

\*\*\*

**Бородуліна Вероніка Володимирівна,**  
*студентка 2-го курсу факультету № 6*  
*Харківського національного університету внутрішніх справ*

## **СПЕЦИФІКА МІЖОСОБИСТІСНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ЖІНОК, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА**

Тема домашнього насильства актуальна в усьому світі та й Україна не є винятком. Особливо в умовах всесвітньої пандемії жінки є більш не захищеними та ризики скоєння факту домашнього насильства збільшується у декілька разів. За даними Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) с початку карантину кількість звернень від постраждалих від домашнього насильства збільшилась удвічі, а за даними Національної поліції України за

9 місяців 2020 року на лінію 102 надійшло більше ніж 150 тисяч дзвінків з приводу скоєння щоденного злочину – вчинення домашнього насильства, проти 68 тисяч звернень за весь 2019 рік [1, с. 1].

Умови за яких постраждали від домашнього насильства залишаються зі своїм кривдником бувають дуже різні. Одна з таких умов – це міжособистісна залежність між постраждалою особою та кривдником, яка формується протягом тривалого часу, нерідко така залежність формується шляхом тривалого вчинення психологічного насильства з боку кривдника. Також на потрапляння у залежність впливає ще й економічний фактор, адже через вимушені карантинні заходи більшість жінок залишили без роботи та коштів до існування тому вони не тільки психологічно, а й економічно та фізично залежні від кривдника.

Феномен міжособистісної залежності почали вивчати нещодавно та повністю він досі не вивчено. Часто міжособистісну залежність розглядають лише з одного боку або вдаються до неї на стадії визначення причинно наслідкового зв'язку. Так Ц.Б. Короленко, А.С. Кочарян, А.В. Котляров розглядали міжособистісну залежність як форма первинного розладу, котра при певних обставинах, які зв'язані з неможливістю їх реалізації, трансформується у вторинні форми залежності: хімічну, харчову, сексуальну, ігрову або будь-яку іншу [2, с. 68].

Міжособистісна залежність – це розлад поведінки та відносин з фіксацією на оточуючих людях або на конкретній людині у основі якого лежить сильна потреба у конкретній людині з метою отримання від неї підтримки і допомоги та нездатність індивіда до самостійного існування [3, с. 36].

Ми дослідили міжособистісну залежність у жінок, які постраждали від домашнього насильства (група 1) та серед тих які ніколи не зазнавали насильства (група 2) за опитувальником «Діагностика міжособистісної залежності» Б. Уайнхолда таблиця 1.

Таблиця 1 – Показники міжособистісної залежності у жінок, які постраждали від домашнього насильства ( $M \pm m$ )

Шкали	Група 1	Група 2	t	p
Деструктивна надзалежність	43,9 $\pm$ 7,1	26,1 $\pm$ 7,2	6,4	0,001
Дисфункційне відділення	34,2 $\pm$ 5,1	34,8 $\pm$ 6,6	0,2	-
Здорова залежність	29 $\pm$ 8,8	34,2 $\pm$ 6,9	1,9	0,05

При аналізі результатів дослідження, представлених у таблиці 1, ми бачимо що у групі жінок, які постраждали від домашнього насильства деструктивна надзалежність майже у два рази вірогідно більш виражена (відповідно 43,9  $\pm$ 7,1 та 26,1 $\pm$ 7,2,  $t = 6,4$ ) ніж у жінок які ніколи не зазнавали насильства у свій бік.

Це підтверджує наше припущення, що жінки які страждають від домашнього насильства є занадто залежні від свого кривдника та це найбільше виражається у емоційній прив'язаності та психологічній залежності. Жінки, які потрапили у залежні відносини понад усе бояться самотності, оскільки вони не можуть жити самотійно, самотійно приймати рішення їм завжди поряд потрібен хтось хто скаже як і що їм робити та їм завжди потрібен зворотній зв'язок щодо їх дій навіть якщо це буде не похвала, а осуд. Найімовірніше за все ця модель поведінки йде з дитинства, коли дитині не дають право вибору та усе вирішують за неї.

За субшкалою «Здорова залежність» у групі жінок, що зазнали насильства показник значно нижче, ніж у другої групи опитуваних жінок (відповідно 29  $\pm$ 8,8 та 34,2  $\pm$  6,9,  $t = 0,05$ ) цей показник ще раз акцентує увагу на тому що постраждалі особи, без допомоги фахівців, не здатні самотійно вибудувати здорові відносини зі своїм партнером. Здорова залежність може вибудуватись у дорослої людини лише при умові того що у неї були здорові повноцінні дитячо–батьківські відносини, коли сформувалось відчуття безпеки,

захищеності, відчуття власної важливості та розвинута стабільна адекватна самооцінка.

За результатами дослідження міжособистісної залежності у жінок, які постраждали від домашнього насильства та які ніколи не зазнавали насильства можна зробити висновок, що у першій групі досліджуваних жінок вірогідно більш виявлена деструктивна надзалежність, тоді як друга група досліджуваних жінок, які не зазнавали насильства достовірно більш схильні до здорової залежності. Дане дослідження підтверджує наше припущення про більш уразливе становище жінок, які живуть в умовах домашнього насильства.

#### **Список бібліографічних посилань**

1. Статистичні дані Національної поліції України, 2020  
URL:<https://www.npu.gov.ua/gromadyanam/protidiya-domashnomu-nasilstvu-main/protidiya-domashnomu-nasilstvu.html> (дата звернення 07.11.2020)
2. Кочарян А.С., Коцарь А.В. Синдромы невротической любви. *Вісник Харківського національного університету. Серія психологія*. 2000. № 498. С. 68-72.
3. Берри Уайнхолд, Дженей Уайнхолд Освобождение от созависимости, Перевод с английского А.Г. Чеславской под редакцией В.М. Бондаровской, Т.В. Кульбачки. Москва. Независимая фирма «Класс». 2002. 36 с.

*Науковий керівник: Шиліна Алла Андріївна, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент.*

\*\*\*

**Верховодова Каріна Олександрівна,**  
*здобувач магістратури 1-го курсу факультету № 6*  
*Харківського національного університету внутрішніх справ*

## **ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ РЕЛІГІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ**

На даний час створено значну кількість різноманітних типологій особистості. Дослідниками виділяється велика кількість підстав до створення типологій, такі як: конституціональна типологія Шелдона-Кречмера, типологія нервової системи І.П. Павлова, типологія темпераменту Галлен-Гіпократ тощо [1].